

Asia: VN/538/2019-422

Ehdotukset jätealan asetuksiksi (EU:n jätesäädöspaketti)

Jätehuollon järjestämistä koskevat yleiset vaatimukset (luku 2)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 2 ja sen perusteluista.

10 § Jätteen keräys

1 mom 4 kohdassa täsmennetään keräysastioiden ja -paikan ohjeistuksen mm. lajittelun ohjeistusta. Tähän esitettäisiin lisäyksenä määräyksen kohdistaminen keräyspaikan haltijan tai vastuutahon velvollisuudeksi.

12 § Jätteen pienimuotoinen käsittely kiinteistöllä

On hyvä, että jäteasetukseen on viety vaatimuksia jätteen pienimuotoiselle käsittelylle kiinteistöllä ja siten yhtenäistävät kompostointia ja muita menetelmiä.

13 § Jätteen hyödyntäminen maankäytössä taikka maahan sijoittamalla tai levittämällä

Jätteen hyödyntämistä maankäytössä on hyvä tarkentaa asetuksessa, jotta ero jätteen hyödyntämisessä ja loppukäytössä selkeytyy. Olisi hyvä myös tarkentaa taikka vain informatiivisena tietona lisätä ne lait, asetukset ja määräykset, joissa säädetään mitä jätettä, millä ehdoilla ja luvilla, voi hyödyntää maankäytössä.

Jätteiden erilliskeräys ja hyödyntäminen (luku 4)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 4 ja sen perusteluista

18 § Asumisessa syntyvän biojätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

19 § Asumisessa syntyvän pakkausjätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Alueellamme on tällä hetkellä tiukempi jätehuoltomääräys niin pakkausjätteen kuin biojätteenkin keräyksen osalta. Miten tiukemman pakkausjätteiden erilliskeräys velvoitteen kustannukset saadaan tuottajayhteisön sopimuksen piiriin? Ylimääräisiä kustannuksia tulee jo nyt kunnille jätelain muutosten vuoksi (jätteenkuljetusjärjestelmä, tiukat siirtymäajat, jne.). Tarkoituksena ei ole väljentää keräysvelvoitteita vastaamaan säädöstä (viisi ja yli viisi huoneistoa).

Lisäksi pykälässä annettu mahdollisuus kiinteistön, jota erilliskeräysvaatimukset eivät koske, järjestää pakkausjätteiden (ja biojätteen) erilliskeräys, pidetään erittäin tärkeänä, jotta alueella toimiville jätekuljetusyrityksille sekä viranomaisille ja kunnille annetaan mahdollisuus tarjota palveluita sekä kehittää edelleen alueen jätehuoltoa ja nostaa erilliskerättävien jätteiden kierrätystä. Näitä tavoitteita ei alueellamme saavuteta uudistuneella jätelailla ja nyt lausunnolla olevalla asetuksella. Erilliskeräysvelvoitteiden ulkopuolella jääville kiinteistöillä tulee olla myös mahdollisuus valita ja kilpailuttaa eri jätteenkuljetusyritys kuin kunnan kilpailuttama jätekuljetusyritys erilliskeräysvelvoitteiden piirissä oleville kiinteistöille. Tämä mahdollisuus takaa myös sen, että kiinteistöllä voi jatkossakin käydä vain yksi jätteenkuljetusauto. Monilokerokammioiset autot ovat myös ilmastoystävällisempi vaihtoehto. Myös optimaalisemmat reitit ja jäteautojen kapasiteettien maksimaallinen käyttö edistää hiilineutraalisuutta ja ilmastotavoitteita.

20 § Muun asumisessa syntyvän jätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Tälläkin hetkellä tuottajayhteisö (Mepak) ja kunnat keräävät pakkausmetallin sekä pienmetallin samaan astiaan. Mutta miten kunnat järjestävät pienten muovituotteiden keräyksen? Etenkään, jos kerätylle muoville ei ole käsittelypaikkaa? Alueellamme jo nyt, useimpien taloyhtiöiden katokset ja jätevarastot ovat täynnä lajitteluastioita (seitsemän keräysastia 4 ja yli 4 huoneistossa), ei sekaan mahdu enää erillistä pienmuoviastiaa. Lankeaisivatko myös kustannukset täysin kunnalle? Ilman tuottajayhteisön tukea, ei käytännössä ole mahdollista keräystä järjestää erikseen pienmuovituotteille.

21 § Kunnan järjestämä alueellinen vastaanotto

Pykälään tulisi tarkentaa vastaanottoaikojen määrän perusteet; paikalliset olot, väestötiheys sekä syntyvän jätteen määrä ja laatu huomioiden, jättää liikaa tulkinnanvaraa ja eikä edistä tasa-arvoista mahdollisuutta lajitteluun riippumatta kuntalaisten asuinpaikkakunnasta.

22 § Muun kuin asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräys

Pykälässä säädetään mm. elinkeinoelämän velvollisuuksista jätteiden lajitteluun. On tärkeää huolehtia, että velvoitteista tiedottaminen sekä neuvonta on tarpeeksi tehokasta ja saavuttaa kohderyhmän, eikä jää ainoastaan kunnan vastuulle.

Alueellamme jätehuoltomääräyksissä on otettu kantaa elinkeinoelämän velvoitteisiin, jos jätteen tuottajan yhdyskuntajäte kerätään yhdessä kunnan asumisessa syntyvän jätteen kanssa. Jätehuoltoviranomainen seuraa jätehuoltomääräysten toteutumista alueellaan. Pykälään tulisi selkeyttää jätehuoltoviranomaisen rooli seurannassa, jos jätehuoltomääräyksissä on velvoite huomioitu ja onko enää siirtymäajan jälkeen mahdollista kirjata asiasta jätehuoltomääräyksiin ja millä ehdoin? Voiko velvoitteet olla myös pykälän kg/viikko rajoja tiukemmat? Myös ympäristöviranomaisen sekä ELY-keskuksen valvontatoimintaa olisi ehkä syytä tarkentaa satunnaisesta valvonnasta määräajoin tehtäviin katselmuksiin (resurssien riittävyys?).

25 § Yhdyskuntajätteen uudelleenkäytön valmistelua ja kierrätystä koskevien tavoitteiden laskenta

Kierrätetyksi biojätteeksi voidaan laskea vain syntypaikalla erilliskerätty biojäte. Alueellamme on juuri valmistumassa käsittelylaitos, jossa sekajätteestä poistetaan mm. biojäte. Jos biojäte saadaan prosessista tarpeeksi puhtaana, soveltuisi se vastaanotettavaksi biojätteen käsittelylaitokseen. Voidaanko asetuksessa huomioida seulottu biojäte ja sen luokittelu (19 12 12?).

27 § Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräys

Pykälässä esitetty erilliskeräys velvoite asfalttijätteelle, bitumi- ja kattohuopajätteelle sekä mineraalivillaeristejätteelle, perustuen ” joiden kierrätys ja muu materiaalihyödyntäminen on nykyisin laajalti mahdollista” ei toteudu Pohjois-Suomen alueella. Todellisuudessa näiden jätteiden hyödyntäminen on mahdollista vain Etelä-Suomessa. Erilliskerätylle jätteelle tulee korkeiden kuljetuskustannusten vuoksi hintalappu, joka on täysin kestävä. Pykälään tulee lisätä mahdollisuus poiketa velvoitteesta, jos se ei ole kustannuksiltaan (tai ilmastovaikutuksiltaan) järkevää.

Valtiovallan tulisikin erityisesti huolehtia koko Suomen kattavasta jätteiden käsittelylaitoksista, jotta tasa-arvoisuus ja todellisuudessa mahdollisuus kierrättämiseen toteutuisi myös Pohjois-Suomessa.

30 § Käyttämättömien elintarvikkeiden luovuttaminen uudelleenjakeluun

Esitetty pykälä on erittäin tervetullut ja tarpeellinen.

Kirjanpito jätteistä, siirtoasiakirja ja viranomaiselle toimitettavat tiedot (luku 5)

•Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 5 ja sen perusteluista.

34 § Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus jätteistä sekä siirtoasiakirja

2. ja 3. momenteissa säädetään uusita velvollisuuksista pitää kirjaa jätteen alkuperästä liitteen 5 mukaisesti eriteltyinä. Koska useimmat jätekuljetusyritykset keräävät yhdyskuntajätteen yhdessä niin

asumisessa syntyvän jätteen kuin kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa, sekä muussa hallinto- ja palvelutoiminnassa että yritysten kanssa, tulee ilmoittaminen sallia arviomäärässä (prosenttiosuuksittain). Velvollisuuksien lisäämisessä tulisi huomioida myös mahdolliset kustannusvaikutukset ko. taholle.

43 § Kunnan jätehuoltoviranomaiselle ilmoitettavat tiedot kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta Pykälässä esitetään uutena mahdollisuuksien mukaan toimitettava tiedot kiinteistöjen kiinteistö- ja rakennustunnuksista. Käytössä olevan jätteenkuljetusrekisterin toimivuuden kannalta nämä tiedot ovat olennaisia ja katsommekin että velvoite ”mahdollisuuksien mukaan” ei ole riittävä.

44 § Kunnan jätehuoltoviranomaiselle ilmoitettavat tiedot biojätteen pienimuotoisesta käsittelystä kiinteistöllä

Alueellamme jätehuoltomääräyksissä on velvoite kompostointi-ilmoituksen tekemiseen jätehuoltoviranomaiselle. Kompostointi-ilmoitus tehdään vain kerran ja veloitteena on asiakkaalla myös ilmoittaa, jos hän lopettaa kompostoinnin. Pykälässä esitetty viiden vuoden välein tehtävä tarkastelu aiheuttaa selkeästi turhaa viranomaisen resurssien kuormittamista sekä asiakkaan byrokratian lisäämistä ja näin vaatimus viiden vuoden välein tarkastelusta tulisi poistaa. Jätehuoltoviranomainen seuraa alueen jätehuoltomääräysten toteutumista mm. katselmuksin.

Lisäksi velvoite antaa tieto henkilömäärästä on turha. Laskenta ei voi perustua henkilömäärään, koska henkilön tuottama biojätteen määrä vaihtelee huomattavasti mm. ruokavalion ja kulutustottumusten takia. Viiden vuoden aikana myös henkilömäärä voi vaihdella kiinteistöllä, jolloin myös vuosittainen kierrätetyn biojätteen määrä vaihtelee. Kompostoinnilla kierrätetyn biojätteen määrän laskenta tulisi perustua keskimääräiseen arvioon suhteutettuna esim. kompostorin tilavuuteen tai muuhun yleisesti sovittuun tapaan.

Muut asetuksen säännökset

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen muista säännöksistä ja niiden perusteluista.

56 § Eräitä velvoitteita koskevat siirtymäajat

Pykälässä ehdotettu siirtymäaika biojätteen erilliskeräykselle 1.7.2022 on liian tiukka. Sähköisten sovellusten sekä jätehuoltomääräysten päivittäminen, kilpailutuksen järjestäminen ja käytännön organisointi vaativat uusia resursseja ja toimintatapojen muuttamista. Lisäksi seuraavana vuotena osittain saman järjestäminen uudelleen, koskien biojätteen erilliskeräyksen toista velvoitetta ja pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoitteita, turhauttavat. Kaiken kaikkiaan yhtenäiset ja tarpeeksi väljät siirtymäajat varmistavat kustannustehokkaat toimintatavat, kustannusten maltillisemman nousun ja resurssien riittävyyden.

Tekstiilijätteen erilliskeräyksen siirtymäajassa on huomioitava aika, joka tarvitaan koko Suomen kattavan tekstiilin kierrätysmahdollisuuksien järjestämiseen. Kustannukset tekstiilijätteen kuljettamisessa Etelä-Suomeen, tekevät myös tästä jätejakeesta kestävämmän kalliin.

On muistettava, että kuntalainen on se, joka lopulta maksaa uudet järjestelmät ja resurssit.

Valtioneuvoston asetukset ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista ympäristönsuojelusta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettuihin asetuksiin sekä niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista kaatopaikka-asetukseen sekä niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetusta pakkaus- ja pakkausjäteasetuksesta ja sen perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetukset käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, paristoista ja akuista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta, paristoista ja akuista sekä

romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annettuihin asetuksiin ja niiden perusteluista.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne muista mahdollisista jätealan asetuksiin liittyvistä asioista.

-

Hasan Pihla
Lakeuden EKO -jätehuoltoviranomainen